

Vår dato
24.05.2013
Deres dato
17.01.2013

Vår referanse
2012/4044
Deres referanse
201200550-12, 201002761-15,
200904052-11, 201101212-
13 m.fl.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Att. Kristine Naas

201200550-28 KSK/LAMI
201101212-
200904052-
20002761-
201003769-
20120571-
201205714-
201001112-

Svar - høring - søknad om tillatelse til bygging av 8 småkraftverk i Tinn og Notodden kommuner

NVE har mottatt søknader fra flere søkere om tillatelse til bygging av 8 småkraftverk i Tinn og Notodden. Dette gjelder kraftverk i Ramsåe, Vesleåe, Gjerdøla, Husvollåe, Kvitåi i Tinn og Haukedalsåa, Bergåa og Esperåa i Notodden.

Generelt:

I Tinn og Notodden kommuner er svært mange vannforekomster utnyttet til kraftproduksjon, dette påvirker miljøtilstanden i vassdragene i stor grad. Mange vannforekomster er i dag plassert i kategorien SMVF (sterkt modifiserte vannforekomster) med kraftregulering som årsak.

Utnyttelsen av vannkraft i Tinn kommune og de endringene i vassdragsnaturen dette gir påvirker landskapsbilde betydelig.

De totale påvirkningene på landskapet må tas hensyn til når man planlegger nye kraftutbygginger i de to berørte kommunene. Det er derfor viktig at dette forholdet blir vektlagt i den pågående saksbehandlingen.

Mange av vassdragene som i dag er utnyttet til vannkraft har ikke pålegg om minstevannføring. Det gjelder spesielt vannforekomstene i Tinn kommune. Mange av vannforekomstene (elvene) i dette vannområde vurderes derfor til å være i risiko for ikke å oppnå god tilstand og at det derfor må utarbeides tiltaksplan for å forbedre miljøtilstanden (ref. vannforskriften). Dette forholdet må vektlegges og tas hensyn til før beslutning om utbygging av småkraftverk tas.

Det er viktig at gjenværende del av den uberørte vassdragsnatur kan beholdes så nær naturtilstanden som mulig. Vannforskriftens § 12 sier at tiltak kan gjennomføres - likefult skal alle praktiske tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand.

Norge har gjennom ratifisering av internasjonale konvensjoner forpliktet seg til å stanse tapet av biologisk mangfold. Dette medfører at viktige leveområder for truede og sårbare arter, samt forekomster av utvalgte naturtyper med viktig eller svært viktig verdi må spares for inngrep. Ivaretagelse av slike forekomster er derfor særlig viktig ved arealplanleggingen i kommunene.

Hensynet til villreinen i randsonen av Hardangervidda må tillegges stor vekt i vurderingen av hver enkelt sak.

Det må gjøres konkrete vurderinger av om kunnskapsgrunnlaget er godt nok, jfr Naturmangfoldlovens § 8. Hvis dette vurderes som mangelfullt (f. eks på grunn av manglende undersøkelser) må det gjennomføres en kartlegging etter standard metode (DN-håndbok 13-1999, revidert utgave 2007). Vi minner videre om bestemmelsene i Naturmangfoldloven, spesielt §§7-12, som har betydning for all offentlig beslutningstaking som kan berøre naturmangfoldet. Vi har ikke tatt stilling til om kartleggingen av det biologiske mangfoldet er gjort grundig nok. Det er to av de omsøkte elvene som er omtalt i det nasjonale bekkekløftprosjektet (2008). Dette gjelder Husvollåe i Tinn og Haukedalsåi i Notodden. Haukedalsåi har verdi 4, som tilsier at bekkekløfta her er av nasjonal og regional verdi.

Det må gjennomføres konsekvensvurderinger knyttet opp mot endringer i klima og økte nedbørsmengder.

Vurdering:

Ramsåe kraftverk:

Landskapsvirkningen vil være sentral ved utnyttelse av fallet i Ramsåe og her må konsekvensene for naturen og kulturlandskapet i Breisetdalen belyses grundig.

Kommunen mener området har stor verdi knyttet til natur og kulturlandskap.

Hensynet til villreinen er viktig, temaet bør belyses grundigere.

Det må tas spesielle naturvern hensyn i vurderingene.

Vesleåe kraftverk:

Vassdraget og kulturlandskapselement er viktige for den lokale grenda. Kulturlandskapsverdiene må tilgodeses på en best mulig måte. Det er lokale fiskeinteresser som bør tilgodeses og vektlegges.

Redusert vannføring vil gi betydelige påvirkning av vassdraget over en strekning på 3,7 km.

Konsekvensene må utredes og synliggjøres.

Vi har registrert at Tinn kommune går mot utbygging av Vesleåe.

Gjerdøla kraftverk:

Lokaliteten med bekkekløft er vurdert til å være verdifull. Det er påvist viktige arter.

Totalt sett er tiltaket vurdert til å ha middels negativ effekt. Det er foreslått å øke minstevannføringen fra 100 til 150 l/s som avbøtende tiltak.

Vi mener at det trengs bedre kartlegging av denne bekkekløften for å sikre kunnskapsgrunnlaget.

Husvollåe kraftverk:

Området er utredet i bekkekløftprosjektet (DN-2008). Kløfta har fått verdi 1. Kløfta består av titalls små og halvstore fossefall. Elva er nærområde til Atrå sentrum og er derfor et viktig som landskapselement, Vannføringen må vurderes på grunnlag av dette og slipp av minstevannføring må være tilstrekkelig for å ivareta elvas betydning i kulturlandskapet.

Kvitåi kraftverk:

Den markerte fossen utgjør et regionalt viktig landskapselement av høy verdi. Fossen utgjør et dominerende blikkfang i landskapet nede i Vestfjorddalen og kan skimtes fra Rjukan sentrum, samt er svært godt synlig langs flere strekninger langs Fv 37.

Fossen i Kvitåi er også populær til isklatring. Rjukanområdet regnes som et av Nord-Europas beste steder for isklatring. Her er islagte fosser lokalisert på et begrenset område, de klimatiske forholda med lang og stabil vintersesong er gunstig for denne aktiviteten.

Kvitåi bør bevares som det viktige landskapselement fossen utgjør i Vestfjorddalen.

Haukedalsåi kraftverk:

Haukedalsåi er kartlagt i bekkekløftprosjektet (2008). Totalt vurderes Haukedalsåi til regional/nasjonal verdi. Kløftemiljøet er godt arrondert og velegnet for ivaretagelse og videreutvikling av registrerte kvaliteter.

Utbygging av Haukedalsåi vil være uheldig mht. det biologiske mangfoldet. Vi mener vassdraget ikke bør utbygges med bakgrunn i de registrerte verdiene i området.

Bergåa kraftverk:

Bergåa ligger i Brattlendt terreng vest for Tinnsjøvegen.
Lite konfliktfyllt med tanke på de forholdene vi vurderer.

Esperåa kraftverk:

Vassdraget er en viktig del av landskapsbildet, særlig for brukere av hytteområdene. Elva er vurdert til å ha moderat tilstand. Spredt bebyggelse og forsuring er årsak til tilstandsklassen. Esperåa må undersøkes nærmere og kunnskapsgrunnlaget må styrkes.

Vi vil be om at vannfaglige undersøkelser gjennomføres før vedtak fattes.

Samlet vurdering.

Vassdragsnaturen i Tinn er allerede påført betydelige inngrep og er påvirket av vannkraftutbygging i slik grad at det omsøkte tiltakene i Kvitåi ikke bør realiseres.

Videre ber vi om at Haukedalsåi med verdi 4 i bekkekløftprosjektet tas ut.

Det må utføres vannfaglige undersøkelser i Esperåa før minstevannføring fastsettes. Undersøkelsen må spesielt vurdere resipientkapasitet.

Vi vil be om at det gjennomføres grundigere biologiske undersøkelser og mer utfyllende vurderinger knyttet til temaene landskap og turisme.

Med hilsen

Morten Johannessen
Avd.direktør

Arne Kjellsen
senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Kopi: DN (Direktoratet for Naturforvaltning)
Tinn Kommune
Notodden kommune